3° Πανελλήνιο Συνέδριο
Ιατρικής Φυσικής

27° Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο
Ακτινολογίας

Ο ρόλος του υπερηχογραφήματος στην αρχική αναγνώριση καρκίνου παχέος εντέρου με ανάδειξη του σημείου «ψευδόνεφρου»: παρουσίαση περιστατικού

The role of ultrasound in the initial detection of colon cancer through identification of the "pseudokidney sign": a case report

Ευάγγελος Τσαγγούρης, Ιωάννης Χριστοφίλης, Κωνσταντίνος Βιτζηλαίος, Όλγα Βισκαδουράκη, Γεώργιος Γιάννης, Χρυσή Χατζηκωνσταντίνου, Παναγιώτης Μανιατάκος, Χαρίκλεια Τριαντοπούλου

Ακτινολογικό τμήμα, Γενικό νοσοκομείο Νέας Ιωνίας "ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ - ΠΑΤΗΣΙΩΝ"

30, 31 ΟΚΤ + 1 ΝΟΕ
2026

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
- ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ, ΛΑΡΙΣΑ

Οργάνωση

ΕΦΙΕ
Ένωση Φυσικών Ιατρικής Ελλάδος

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ

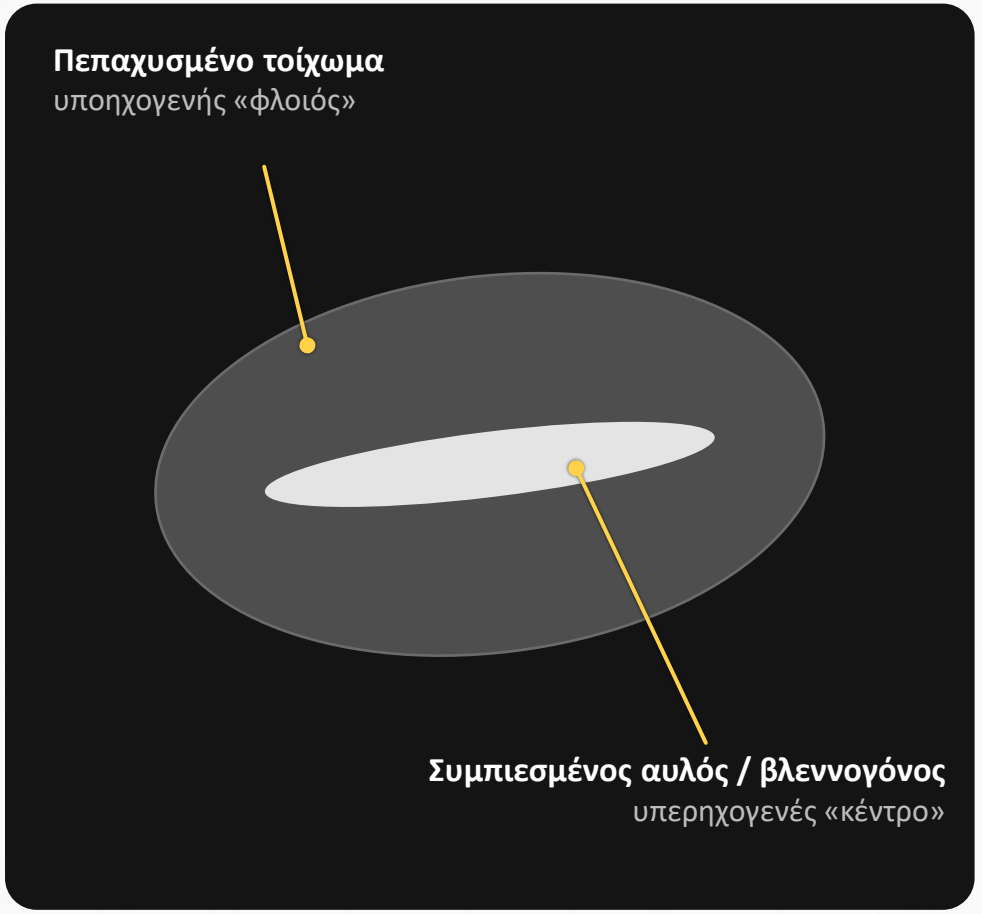
Εισαγωγή

Το υπερηχογράφημα (US) είναι συχνά η πρώτη απεικονιστική εξέταση σε ασθενείς με κοιλιακό άλγος ή ψηλαφητή κοιλιακή μάζα [1]. Η αξονική τομογραφία και η κολονοσκόπηση παραμένουν οι εξετάσεις επιβεβαίωσης και σταδιοποίησης· ωστόσο, το US μπορεί να δείξει ευρήματα που κατευθύνουν νωρίς τη διάγνωση [2].

Ένα από τα πιο κλασικά είναι το **σημείο ψευδόνεφρου** [3–5]: η έντονη κυκλοτερής πάχυνση του εντερικού τοιχώματος σχηματίζει περιφερικό υποηχογενή δακτύλιο, ενώ ο συμπιεσμένος αυλός και οι βλεννογονικές επιφάνειες που εφάπτονται δίνουν κεντρική υπερηχογενή ζώνη. Το σύνολο θυμίζει νεφρό.

Σκοπός

Η παρουσίαση περιστατικού αδενοκαρκινώματος του τυφλού, στο οποίο το υπερηχογράφημα έθεσε πρώτο την υποψία κακοήθειας και καθόρισε τη διαγνωστική πορεία.

Σχηματική απεικόνιση του σημείου ψευδόνεφρου (διαμήκης τομή εντερικής έλικας).

Μέθοδοι & Υλικά

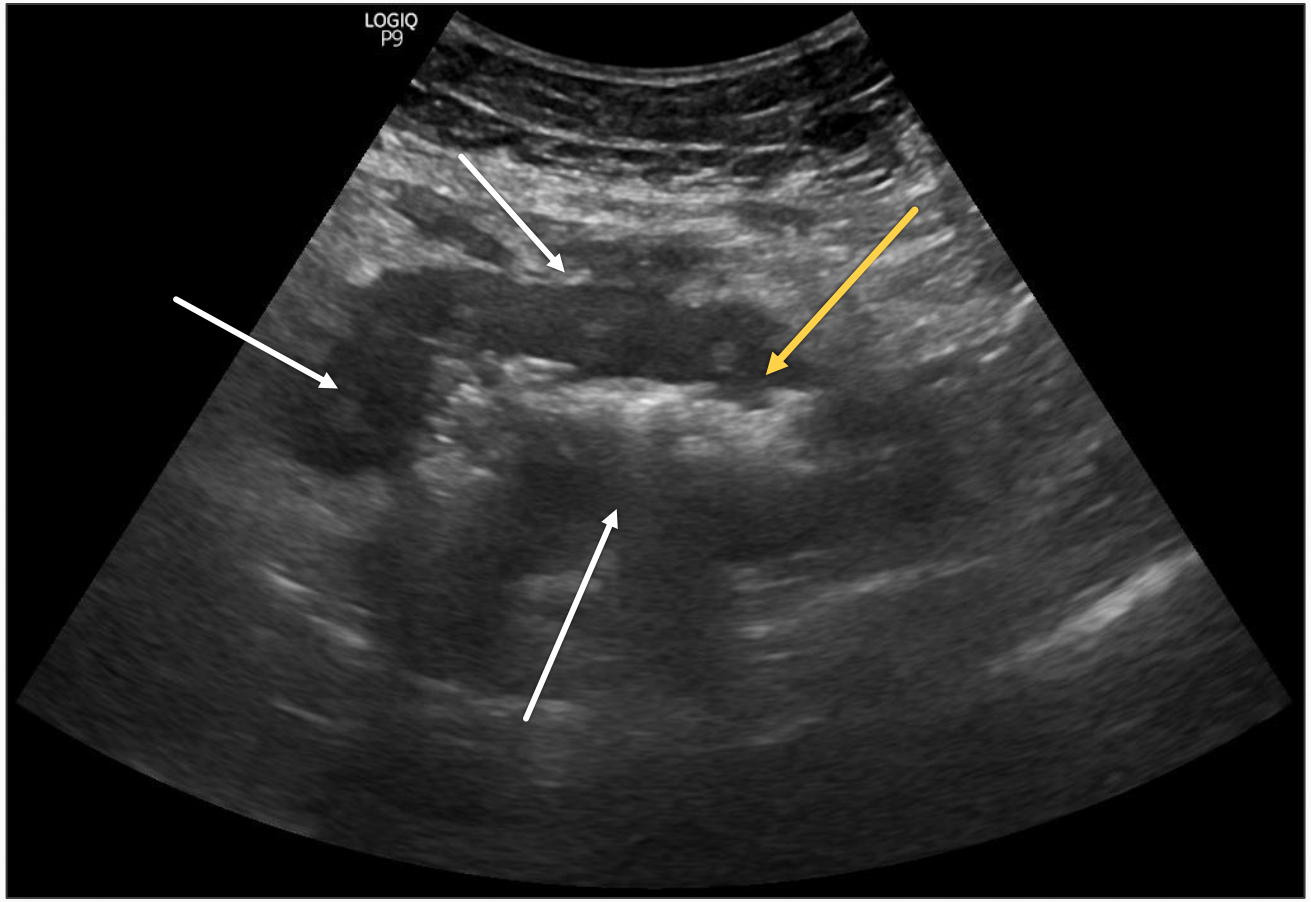
ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ

Γυναίκα, 70 ετών

- Εμπύρετο έως 38 °C από 3 εβδομάδες
- Αναιμία, γνωστή από εξωτερικό έλεγχο
- Ψηλαφητή μάζα στη δεξιά κοιλιακή χώρα

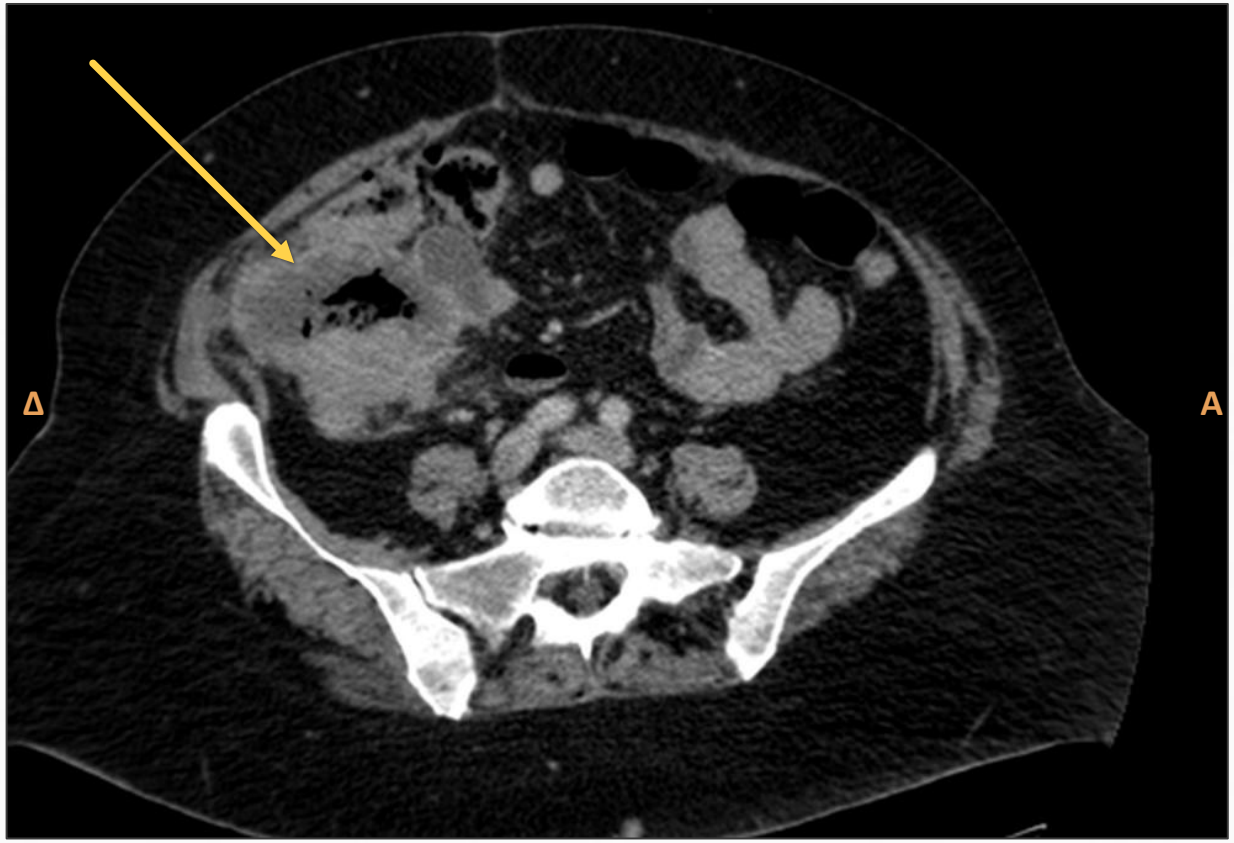
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

1. **Υπερηχογράφημα κοιλίας**
2. Εργαστηριακός έλεγχος
3. CT άνω – κάτω κοιλίας
4. CT θώρακος & εγκεφάλου (σταδιοποίηση)
5. Κολονοσκόπηση με λήψη βιοψιών

Εικ. 1. Υπερηχογράφημα κοιλίας: ευμεγέθης μάζα (~11 cm) στην περιοχή του τυφλού, με έντονη, ανώμαλη κυκλοτερή πάχυνση του τοιχώματος (λευκά βέλη) και κεντρική υπερηχογενή ζώνη (κίτρινο βέλος) – σημείο ψευδόνεφρου.

Αποτελέσματα

Εικ. 2. Αξονική τομογραφία κοιλίας, εγκάρσια τομή: εκτεταμένη μάζα του τυφλού με ανώμαλη πάχυνση τοιχώματος (βέλος), σε αντιστοιχία με τα υπερηχογραφικά ευρήματα.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ

Υπόχρωμη μικροκυτταρική αναιμία· αυξημένοι **CEA** και **CA 19-9**

ΑΞΟΝΙΚΗ

Εκτεταμένη μάζα τυφλού· επιχώριοι μεσεντέριοι λεμφαδένες (βραχεία διάμετρος έως 1,5 cm). Χωρίς περιτοναϊκές εμφυτεύσεις, ασκίτη ή απομακρυσμένες μεταστάσεις.

ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ

Αδενοκαρκίνωμα τυφλού (βιοψίες κολονοσκόπησης)

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Δεξιά κολεκτομή → παραπομπή σε ογκολογικό κέντρο

Τελικό παθολογοανατομικό στάδιο

pT3 N2 M0

Συμπεράσματα

01 Το υπερηχογράφημα είναι πολύτιμο εργαλείο **πρώτης γραμμής** στην αξιολόγηση ψηλαφητών κοιλιακών μαζών και στη διερεύνηση αναιμίας αγνώστου αιτιολογίας.

02 Η αναγνώριση χαρακτηριστικών ευρημάτων, όπως το **σημείο ψευδόνεφρου**, μπορεί να εγείρει έγκαιρα την υποψία κακοήθειας του παχέος εντέρου.

03 Μια στοχευμένη πρώτη εξέταση **επιταχύνει** τον περαιτέρω διαγνωστικό και θεραπευτικό σχεδιασμό – στο περιστατικό μας, από το US στη CT, την κολονοσκόπηση και τη χειρουργική αντιμετώπιση.

Να έχουμε υπόψη

Το σημείο ψευδόνεφρου **δεν είναι παθογνωμονικό**: παρόμοια εικόνα δίνουν το λέμφωμα, η φλεγμονώδης νόσος του εντέρου και ο εγκολεασμός [3,4].

Βιβλιογραφία

1. Nylund K, Maconi G, Hollerweger A, et al. EFSUMB Recommendations and Guidelines for Gastrointestinal Ultrasound – Part 1: Examination techniques and normal findings (long version). Ultraschall Med. 2017;38(3):e1–e15.
2. Worlicek H. Sonographic diagnosis of carcinoma of the colon. Ultraschall Med. 1991;12(4):164–168.
3. Anderson DR. The pseudokidney sign. Radiology. 1999;211(2):395–397.
4. Mumoli N, et al. The pseudokidney sign. J Diagn Med Sonogr. 2008;24(4):257–259.
5. Truong M, Atri M, Bret PM. Sonographic appearance of benign and malignant conditions of the colon. AJR Am J Roentgenol. 1998;170(6):1451–1455.